

újságcikkek, tárgyak, fényképek, emlékanyagok zárják a Magyar Tanácsköztársaság forradalmi honvéd háborújának történetét, egyben már az ellenforradalmi korszak nyitányát jelzik.

A Múzeum legújabb állandó kiállítása

— az 1971-ben megindult kiállítási rekonstrukciós munka következő állomása — az 1848/49-es forradalmat és szabadságharcot bemutató állandó kiállítás után a második, amely a Kulturális Mnisztérium nivódijában részesült.

N. IPOLY MÁRTA

TÉRKÉPTÖRTÉNETI TANÁCSKOZÁS

(Budapest, 1979. november 8—9.)

A Hadtörténelmi Intézet és Múzeum Térképtára az Eötvös Lóránd Tudományegyetem Tanszékével közös rendezésben térképtörténeti tanácskozást tartott az alábbi tárgykörben: **A KÁRPÁT-PANNON TERÜLET TÉRKEPEZÉSÉNEK KEZDETEI.**

Az értekezés célja a Kárpát-Pannon térség korabeli térképkészítésére vonatkozó ismeretek összegezése, Ptolemaiosztól a 17. századig.

A Hadtörténelmi Intézetben rendezett tanácskozást *dr. Csendes László alezre-des*, a Hadtörténelmi Intézet Térképtárának vezetője nyitotta meg. A Magyar Térképtörténeti Bizottság nevében köszöntötte a tanácskozás résztvevőit, majd tisztelettel emlékezett meg az ülészakon résztvevő Radó Sándor Kossuth és Állami díjas nyugalmazott egyetemi tanár 80. születésnapjáról. Köszöntőjében elmondta, hogy *dr. Radó Sándor*, a földrajztudományok doktora nevét a hazai és a nemzetközi földrajz, valamint térképészet fejlesztésében kifejtett tevékenység fémjelzi. Kiemelte, hogy a hazai és a külföldi geográfiai és térképészeti kiadványok, szaktudományos könyvek, különböző témájú és rendeltetésű térképek szerzői, szakértői sorában neve csaknem mindenütt fellelhető.

Csendes alezre-des a tanácskozás résztvevői és a szervező bizottság nevében Radó professzort javasolta a tanácskozás elnökének. Köszöntötte *F. J. Ormeling* professzort, a Nemzetközi Térképészeti Társulás elnökét, aki megtisztelő részvételén túl előadásával is gazdagította az ülészak programját.

A megnyitó után elsőnek *F. J. Ormeling* emelkedett szólásra aki a tanácskozás résztvevőinek üdvözlését követően, elismerő szavakkal méltatta Radó professzor munkásságát. Kifejezésre juttatta, hogy megtisztelő feladatának tesz eleget, amikor átadja a Nemzetközi Térképésze-

ti Bizottság (ICA) díszoklevelét és a tiszteletbeli tagságról szóló oklevelet.

A kétnapos tanácskozáson a hazai egyetemek, főiskolák és intézmények térképtudományokkal foglalkozó szakemberei vettek részt, akik érdeklődésükkel kifejezték a hazai térképek iránti tenni-akaratukat.

A november 8-i ülés programja:

Ormeling professzor: A Bos-atlaszról
Stegena professzor: A Lázár előtti térképek

Fleck Alajos: A Ptolemaioszi koordináták néhány tanulsága c. előadások.

A résztvevők délután látogatást tettek az ELTE Térképtudományi Tanszékén, ahol *Stegena professzor* bemutatta gyűjteményük térképritkaságait, majd a térképészhallgatók által rendezett „hasonmás-térképek” kiállítását.

Hrenkó Pál alezre-des: A Lázár-térképről című előadásával kezdődött a tanácskozás másnapja. Ezt követően *ifj. Bartha Lajos*: Az Al-Duna térképe a XV. század közepéről, *Tardy János*: A Lázár utáni térképek, *Fallenbüchl Zoltán*: A XVII. sz. magyarországi térképezése és Hevensi Gábor munkássága című előadása megtartására került sor. A résztvevők hozzászólásai, kiegészítő észrevételei folytán — az idő rövidege miatt — sajnálatosan csak rövid tartalmi ismertetést hallhatunk *dr. Csendes Lászlónak* a záró előadásként programba iktatott Katonai felmérések hatása a nagyméretarányú térképezésre című feldolgozásából, viszont megnyugvással fogadták a résztvevők azon bejelentést, hogy az előadás szövegének sokszorosítása után a jelenlevők címére azt postán megküldik.

A zsúfolt program utolsó állomása volt az OSzK Térképtárának meglátogatása, ahol *Plihál Katalin* ismertette a gyűjtemény létrejöttét, majd bemutatott néhány térképritkaságot.

A Magyar Térképtörténeti Bizottság kezdeményezésének fontosságát, valamint a témaválasztást kedvező visszhang fogadta mindvégig a **tanácskozás során**. Régen várt tanácskozás vette kezdetét a tudománytörténet olyan területén, mely hosszú ideje váratott magára. Ezzel művelődéstörténetünk továbbfejlesztésének olyan állomásához érkeztünk ahonnan tematikusan tovább kell lépnünk.

Átgondolt témaválasztásra utal — központban — a Lázár-térkép, mely sokak által ismert, de ide kívánczó megfogalmazás újlag, hogy *Hazánk első jó térképe* (1528). Értéke felbecsülhetetlen, térképtörténeti irodalmunk mérföldkő jelzővel illeti. Zolnay László, a magyar középkor anyagi és szellemi műveltségét kutató jeles régész, Lázár földabroszát így minősíti "...a késő középkori magyarországi műveltségnek olyan messze-

ható emléke, mint akár legszebb corvináink, akár M. S. mester egykori táblaképei, akár a visegrádi vagy budai palota kőemlékei, vagy akár az esztergomi Bakócz-kápolna".

A tanácskozás létrejötte kezdő lépés volt a szakemberek összefogására, kutatási eredményeik tudományos szintű továbbvitelére. Az érdeklődés olyan gondolat felvetésével párosult, amely a szervező bizottságot a következő tanácskozások előkészítésére és programba iktatására inspirálja. Megköszönve a résztvevők munkáját, javaslatokat várva, *dr. Csendes László* zárszavában további eredményes kutatást kívánt. Ígéretet tett a tanácskozás évenkénti megrendezésére. A résztvevők nevében *dr. Balla György* köszönte meg a szervező bizottság munkáját, megerősítve azon kívánalmat, hogy érdeklődéssel várják a folytatást.